

ПРИКЛАДНА ЛІНГВІСТИКА.
ОСВІТНІ КОМП'ЮТЕРНІ ТЕХНОЛОГІЇ

APPLIED LINGUISTICS.
EDUCATIONAL COMPUTER TECHNOLOGIES

УДК 811.161.2'282

DOI: 10.36550/2522-4077-2021-1-193-366-371

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВІДОБРАЖЕННЯ СПОНТАННОГО
УСНОГО МОВЛЕННЯ У МОНОГОВІРКОВОМУ ЗВУКОВОМУ
КОРПУСІ

Тетяна ГРОМКО (Кропивницький, Україна)

ORCID: 0000-0002-4661-4302

Researcher ID: AAE-3804-2019

e-mail: phd.hromkot.v@gmail.com

ГРОМКО Тетяна. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВІДОБРАЖЕННЯ СПОНТАННОГО УСНОГО МОВЛЕННЯ У МОНОГОВІРКОВОМУ ЗВУКОВОМУ КОРПУСІ. Стаття присвячена теоретичним засадам відображення спонтанного усного мовлення, що полягають в обґрунтуванні систематизації та структурування емпіричного матеріалу для монографічних описувань говірок в рамках описової діалектології. Авторка репрезентує його на досвіді корпусу усного мовлення говірки. Обґрунтовується специфіка відображення спонтанного усного мовлення як базового для опису говірки, визначаються металінгвістичні дані корпусу, класифікація його складових одиниць за лінгвістичними критеріями, а також діалектологічна параметризація цього звукового матеріалу.

Ключові слова: діалектологія, говірка, усне мовлення, спонтанне мовлення, описування говірки, звуковий корпус, діалектологічне дослідження.

HRONKO Tatiana. EMPHASIZING OF SPEECH DEFINITION IN MODERN UKRAINIAN DIALECTOLOGY. Expressing the definition of speech in the paradigm of modern Ukrainian dialectological studies is not only a promising area of scientific work in terms of linguistic terminology apparatus, but also the unification of the description and stratigraphy of the study of dialects in Ukraine, generalization of modern scientific knowledge, creation of scientific picture of the world, etc. The general scientific definition of speech as "a functioning linguistic system that may differ from other words by the features of phonetic, grammatical, word-forming and lexical features" has changed somewhat in modern conditions. To express the definition of speech in this plan, according to the author, the following positions should be added: establishment of its origin (taking historical evidence into account); material and spiritual culture taking into account; detection of nuclear and peripheral features of speech; definition of diachronic and synchronous aspects of speech functioning; establishment of traditional differential and relevant features of speech as a linguistic portrait of a settlement; study of the composition of the city as a conglomerate of surrounding dialects, etc. Modern theoretical substantiation of speech implies unification of the differential system of dialect units "idiom – dialect – subdialect". Today, the three-stage system of dialect units in the direction of multilevel is required to be refined. Retrospective and modern studies of speech as a linguistic system show that the process of forming a dialectological base in terms of expressing its definition by virtue of the philosophical laws of stability and variability is not absolutely complete, since in this compulsory component of dialectological research is taken into account as constant information and so constant information that there is in a state of dynamic development and need constant updating with new data, which is seen in the perspective of the methodology of Ukrainian dialectology.

Key words: dialectology, subdialect, oral speech, spontaneous speech, speech description, sound corpus, dialectological research.

Постановка проблеми. Усне мовлення є первинним і в філо-, і в онтогенезі, хоча його повноцінне вивчення почалося лише недавно. Наявні сьогодні способи фіксації мови (на магнітних та цифрових носіях) в її живому звучанні уможливили інтеграцію спонтанного

пласту усного мовлення до корпусної лінгвістики, а також поклали початок всебічному, масштабному вивченню особливостей усного мовлення – від фонетичних і просодичних до синтаксичних і дискурсивних. Сучасна наукова лінгвістична парадигма, спираючись на корпусний матеріал (особливо діалектний), виділяє і систематизує інвентар одиниць усного мовлення, правила їхнього функціонування, які науковцями трактуються як *граматика мовлення*.

Говірка, як традиційно вважалося в науковій літературі, єдина форма існування, що має винятково усне мовлення. Усному мовленню властиві такі характеристики, як спонтанність, непередбачуваність, лінійність розгортання в часі, незворотність, автоматизм у доборі мовних засобів. Наявність інтонаційної, жестової і мімічної складової в конкретних мовних практиках доповнює інформативну та перформативну функції мови.

Існування говірки лише в усній формі імплементує відображення спонтанного мовлення її носіїв, тому питання про говіркову норму у цьому ракурсі можна ставити лише умовно. Норма – це те, що фіксується в прескриптивних документах (словниках, граматиках), і те, що транслюється в суспільство через освіту та інші культурні механізми. Усне мовлення має дуже широкий набір засобів, які ніде не зафіксовані. Так що норма стосовно усного мовлення – це свого роду суспільний договір, це не неграмотність, «нижчовартісність», а інакше влаштування фонетичного ладу і граматики мовлення.

Категоріально найважливішою в усному говірковому мовленні є *спонтанність*, що характеризує висловлювання діалектного дискурсу як якість мовлення, яка виявляється в її непередбачуваності, що простежується на всіх мовних рівнях. Дослідники звукового корпусу російської мови теоретично обґрунтовують концепти цього явища: «Непередбачувана усне мовлення самоорганізується в процесі породження <...>. Може вербалізувати відбір мовних засобів, а також не тільки позитивний, а й негативний матеріал» (Звуковой корпус, 2013: 27).

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Усне мовлення в науковій прагматиці сьогодні становить інтерес із лінгвістичних, культурологічних та методологічних причин. До експериментально-фонетичного аналізу українського мовлення свого часу долучалися І. П. Сунцова, Л. І. Прокопова, Н. І. Тоцька, Л. Г. Скалозуб, О. В. Бас-Кононенко, Т. В. Бобкова; діалектне мовлення досліджувалося В. М. Брахновим, Т. В. Назаровою, А. М. Залеським, О. С. Білою, В. М. Мойсієнком, Н. С. Вербич та ін.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. В українській лінгвістиці діалектне спонтанне усне мовлення (далі СУМ) поки що залишається малодослідженим явищем насамперед через складність методики й методології аналізу (від запису мовленнєвого матеріалу до його безпосереднього опрацювання), а також, що найголовніше, через обмеження серед зібраних зразків саме спонтанного усного мовлення. Розвиток інформаційних технологій на початку ХХІ ст., поява спеціальних комп'ютерних програм для опрацювання звукових файлів дають оптимізм у можливостях фіксації СУМ у польових умовах, укладання звукового корпусу в межах однієї говірки та проведення експериментально-фонетичного аналізу мовлення, записаного під час безпосереднього спілкування з мовцями, навіть під час його фіксації.

Формулювання цілей статті. Технології фіксації СУМ – явище порівняно нове, однак їхні можливості – електронні корпуси – у перспективі дозволять зафіксувати тексти як об'єкти, що обіцяють зберігатися як значна культурна цінність довше, ніж втрачені в історії цивілізації письмові. Завдяки новим технологіям усне мовлення стає важливим об'єктом різних наукових досліджень і дає безцінний емпіричний матеріал, якого письмові тексти дати не можуть, напр., допомагає проникнути в суть когнітивних процесів, зрозуміти, як влаштована комунікація.

Основні засоби усного мовлення (тобто просодія, що включає інтонацію, гучність, темп, паузи і т. ін.), передають граматичні й лексичні функції мови. У конкретному тексті один із важливих ресурсів просодії це – фразовий наголос, здатний зміщувати акцент висловлювання до смислового розрізнення. Інтонаційні патерни (конструкції з різною тональністю), широко представлені в діалектному мовленні, передають різні смисли і висловлюють різноманітний спектр значень. Сьогодні в науковій площині розглядаються можливості аудитивного аналізу усного мовлення для отримання об'єктивних даних про фонетичну специфіку говірки. Він здійснюється не лише як вивчення паракситонічного наголосу, а й у вигляді фонетичних досліджень-експериментів: інтонаційний, мелодійний

малюнок тексту, мовно-емоційне забарвлення висловлювання, тобто емоційний компонент дискурсу. Напр., до інтонаційних параметрів належить специфіка передачі чужого мовлення, інтонаційне цитування, копіювання, іншомовні інтонаційні конструкції, еколектні (мовлення родини) інтонаційні механізми тощо.

Усне мовлення відносять до когнітивно багатofакторного процесу: думка – спостереження за співрозмовником – підбір слів для висловлювання – слухання себе і самоконтроль як одночасні сегменти у спонтанному мовленні можуть призвести до пауз, обривів, повторів, переформульовок та ін. Саме ці процеси відрізняють мовця з природними риторичними задатками, набутими в процесі професійної діяльності від мовців з низьким рівнем мовної компетентності. Психолінгвістичні розвідки (а на наш погляд, скоро в їх об'єктиві буде й діалектне мовлення) показують не лише дефектологію мовців, а й темпоральний або ситуативний пресинг, адміністративний мобінг.

Структурно усне мовлення сконструйоване з елементарних частин – граматичних, синтаксичних та інтонаційних фрагментів (у фаховій літературі його називають елементарною дискурсивною одиницею або «квантами», схожими на прості речення довжиною 5–7 слів, що вимовляються між дихальними паузами). В усному мовленні їхній об'єм залежить не від граматичних конструкцій, а швидше від темпу мовлення, екстралінгвальних факторів чи від названих вище когнітивних процесів. Водночас паузи, хезитації – це не ознака неможливості підбору слова мовцем. Вони мають широкий спектр використання – від мовних маніпуляцій в комунікативному процесі до індивідуальних для кожного мовця слів-, звуків-«паразитів», від інвективного вираження до високоетичних поведінкових реакцій.

З урахуванням перелічених особливостей усного мовлення стають можливими не лише фіксація СУМ у всьому його різноманітті у польових умовах, проведення експериментально-фонетичного його аналізу, а також укладання звукового корпусу певного мовного угруповання, який може слугувати джерелом для монографічного монодіомного опису, зокрема його фонетичного, граматичного рівнів. Такі дослідження можуть виконуватися в рамках *корпусного підходу* до аналізу говірки як реальної мовної системи, що й визначає специфіку відображення СУМ в новітній її інтепретації.

Виклад основного матеріалу дослідження. Відомий проєкт «Український діалектний фонофонд» (звід зразків говіркового мовлення діалектного континууму) (див. упорядкування та опис фонозаписів у виданні (Український діалектний фонофонд, 2004)) має численні фіксації аудіозаписів говіркового мовлення у міру досліджень з діалектології, що провадилися на їх основі. Сьогодні проводяться робота з оцифрування записів аналогового фонофонду та транскрибування його в тексти.

За теоретичним узагальненням О. С. Іщенка, «співвідношення фонотексту та письмового тексту є окремим виявом дихотомії мови та мовлення», і функціонально фонотексти найчастіше використовують як первинне джерело діалектних досліджень, а друковані тексти – як вторинне» (Іщенко, 2015: 142). Недарма ж А. М. Залеський, як видатний дослідник української діалектної фонетики, укладаючи аудіозаписи ще в магнітофонному форматі, вже вбачав у фонозаписах велику перспективу.

Сьогодні мовознавство потребує визначення теоретичних засад відображення СУМ зафіксованого звукового матеріалу – систематизації та структурування текстів для проведення роботи з ними, що має інноваційне значення для праць з описової діалектології. На наш погляд, сучасні комп'ютерні програми можуть не лише укомплектовувати зібрані дослідником говірки матеріали, а й сприяти накопиченню нових фонозаписів мовлення говірконосіїв за посередництва дослідників або й інтроспекційно.

Особливе місце відводиться фонотекстам у рамках методики окремого дослідження (напр., фонетики (фонології)), наприклад, моноговіркового опису. Вони необхідні для укладання цілісної картини сингулярних явищ діалектного мовлення і мають «фонетичні преференції для уведення до корпусу усного мовлення» (Гонтар, 2011: 30), який дозволить вивчати інші мовні рівні, адже «аудіозаписи як джерельна база найбільш об'єктивні» (Касаткіна, 2000: 303) в наукових студіях. Звукозаписи зберігають ознаки мовленнєвої практики носія говірки, які не передаються на письмі (ритм, темп, інтонація тощо), тобто передають як лінгвальну, так і екстралінгвальну інформацію.

Усне мовлення, окрім філогенетичної, онтогенетичної, є найпродуктивнішою формою у кожного мовця, носія говірки. Методологічні складнощі полягають у тому, що усне мовлення – це дифузний об'єкт. Для його вивчення набір усього звукового комплексу слід зафіксувати і препарувати. У наш час з розвитком сучасних технологій, комп'ютерних аналізаторів мовлення це стає можливим. Тому сьогодні в лінгвістиці йдеться про розвиток і розростання емпіричного матеріалу у вигляді корпусів усного мовлення окремих мовних угруповань.

Запропонований нами досвід укладання в межах емпіричного матеріалу для моноговіркового опису становить корпус усного мовлення говірки (далі КУМГ). В його межах підкорпус СУМ говірки є базовим в комплексі корпусів її даних (звукового, текстового), а відтак і характеризується актуальною лінгвістичною розміткою для проведення наукової роботи з ним – анутованням текстів як одиниць за суто лінгвістичними критеріями. Одиниці корпусу – це різні за обсягом тексти СУМ: від текстових фрагментів (звуки, слова, словосполучення), мікротекстів (одне-кілька речень) до надреченневих структурно-смыслових одиниць. Лінгвістична розмітка інших одиниць моноговіркового звукового корпусу – фонетична, морфологічна, лексикологічна, синтаксична – може формувати фонди інших корпусів того чи того мовно-структурного рівня (фонетичні корпуси, граматичні корпуси, лексичні корпуси тощо). У цьому полягає сутнісна характеристика КУМГ для її дескриптивного опису (описової фонетики, морфології, синтаксису, лексикології тощо), а також для демонстрації діалектних явищ способом відношення їх до певного ареалу, визначення «вузькодіалектності» й «загальномовності» тощо. Недоліком цього типу корпусу є «неможливість чи складність віднайдення нових діалектних явищ, оскільки вони є банком зразків усного мовлення, що ілюструють заздалегідь обрані лінгвальні одиниці (процеси, ознаки тощо), які вже відомі науці» (Іщенко, 2015: 144). І. Р. Романина стверджує, що першочерговим завданням опрацювання діалектних текстів є «пошук, вияв і фіксація тих рис говіркової системи, яких не змогли засвідчити атласи, словники та наукові студії» (Романина, 2012: 78), тобто таких, які і становлять наукову новизну.

Дослідження різних одиниць КУМГ у повному обсязі (за численним архівом) дає і розуміння її як цілісної мовної системи, що розвивається незалежно і безвідносно до загальнонаціональної мови, і змогу розкрити мовну сутність говірки, а також можливість зафіксувати репертуар релевантних мовних явищ. Не великі за обсягом тексти, а значна кількість текстів різного обсягу в межах однієї говірки (йдеться про тисячі, десятки тисяч макро-, міді- та мікротекстів КУМГ) забезпечують найповнішу картину моноговіркового мовлення, а відтак і репрезентацію усіх мовних рівнів, тобто евристичний потенціал говірки.

Реалізація анутовання корпусу – металінгвістична і лінгвістична розмітка – сьогодні становить суттєву проблему на предмет уніфікації засобів кодування тексту, спеціального програмного забезпечення, яке дозволяє одночасно спостерігати (й аналізувати) звукоряд (осцилограму) і його графічну форму (транскрипцію), а також у плані практичної відсутності вузькофахових лінгвістів-інтерпретаторів такого типу корпусів.

Категорія спонтанності в усному говірковому мовленні, на наш погляд, найповніше характеризує висловлювання діалектного дискурсу. Саме вона є якістю мовлення, яка виявляється в непередбачуваності. Формально це простежується на всіх мовних рівнях, а також проявляється в наявності пауз, хезитацій, т.зв. «пропозицій», незакінчених синтаксичних структур, застережень, самоперебивань, різного роду вставних конструкцій тощо.

Матеріал КУМГ являє собою звід усних спонтанних монологів та діалогів різного типу: розповідь на задану тему, переказ сюжетних і несюжетних подій, меморати, описи зображень, вражень від чужого мовлення, а також етикетні мовні формули, прецедентні тексти, різного роду етнографічні і фольклорні одиниці тощо.

Відтворення спонтанного усного мовлення у його складі відображається у звуковому корпусі говірки в двох основних модулях – аудіофонд і анована текстотека. Відтак, до першої відносимо аудіофайли різного типу (від звуків, звукосполучень до довготривалих текстів усного мовлення), до другого – транскриптів (розшифрованих аудіопредставлень – звуків, слів, текстів). При вивченні найменших одиниць звукового потоку – звуків, складів,

слів – закономірним є застосування квантитативного методу; при транскрибуванні записаних текстів залучається метод слухового аналізу, а також еліцація.

Важливою характеристикою КУМГ є збалансованість матеріалу в лінгвістичному (тематика, сценарій, сюжет), соціолінгвістичному (урахування різних соціальних характеристик інформантів – стать, вік, професійна зайнятість, рівень мовної компетенції та ін.) та психолінгвістичному (психологічні характеристики інформантів) напрямках (Звуковой корпус, 2013: 67). Таке балансування корпусу дозволяє встановлювати кореляції між різними лінгвістичними параметрами звукового матеріалу та індивідуальними характеристиками говірконосіїв, а також дає можливість порівнювати результати, отримані на матеріалі різних мовних жанрів або на матеріалі мови різних соціальних, вікових груп носіїв говірки.

Типологічно тексти, що входять до КУМГ, за своїм мовним втіленням це усні спонтанні висловлювання за різними комунікативним сценаріями: а) розповідь на задану тему; б) переказ, розповідь (сюжетного і несюжетного вихідного тексту); в) опис (зображення, особи, діяльності, події); г) читання художнього твору (легенд, казок).

У СУМ, відповідно до поточних завдань вивчення діалектної комунікації, передбачається представлення в КУМГ монологів і діалогів.

Оскільки діалектна «граматика в широкому розумінні суттєво відрізняється від граматики писаного тексту» (Вербич, 2020: 284), відповідно відображення усного мовлення спрямоване на металінгвістичне маркування синтаксичного і комунікативного його членування. У транскриптах КУМГ відзначаються як фізичні паузи, так і прояви спонтанності мови – паузи-хезитації (в тому числі заповнені), обривання, розтягування голосних, а також деякі паралінгвістичні елементи – сміх, зітхання, кашель і т. ін.

Матеріали КУМГ надають можливості для аналізу спонтанного мовлення на всіх мовних рівнях.

Висновки з даного дослідження і перспективи. Теоретичні засади відображення СУМ полягають в обґрунтуванні систематизації та структурування емпіричного матеріалу для монографічних дескрипцій говірок в рамках описової діалектології. Укладений автором корпус усного мовлення говірки є базовим в комплексі корпусів її мовних даних (звукового, текстового) і характеризується актуальною лінгвістичною розміткою, класифікацією складових одиниць за лінгвістичними критеріями, що репрезентуються аудіофондом і анотованою текстотекою. Збалансованість матеріалу СУМ в межах моноговіркового звукового корпусу забезпечує дотримання лінгвістичної (діалектологічної) параметризації звукового матеріалу, а також відображення їх у відповідних транскриптах. Перспектива подальших студій бачиться нами у практичному представленні СУМ на матеріалі корпусу досліджуваної нами говірки.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Вербич Н. Методологія експериментально-фонетичного дослідження діалектного мовлення / Н. Вербич // *Gwary Dziś*. vol. 12. 2020. – S. 281–288.
2. Гонтар И. А. Звучащий текст как объект методики в аспекте РКИ /И. А. Гонтар // *Русский язык за рубежом*. № 2. 2011. – С. 25–31.
3. Звуковой корпус как материал для анализа русской речи. Коллективная монография. Часть 1. Чтение. Пересказ. Описание / Отв. ред. Н. В. Богданова-Бегларян. Санкт-Петербург: Филол. ф-т СПбГУ, 2013. – 532 с.
4. Іщенко О. С. Фонотекст як джерело сучасних лінгвістичних досліджень (про перспективу використання «Українського діалектного фонофонду») / О. С. Іщенко // *Діалекти в синхронії та діахронії: текст як джерело лінгвістичних студій*. Відп. ред. П. Ю. Гриценко. Київ: Інститут української мови НАН України, 2015.– С. 141-149.
5. Касаткина Р. Ф. Русские диалектные звучащие хрестоматии как лингвистический источник / Р. Ф. Касаткина // *Proceedings of International Congress of Dialectologists and Geolinguists*. Vol. 1. Lublin. 2000.
6. Романина І. Р. Особливості вияву категорій діалектного тексту (надністрянські тексти про чуда) / І. Р. Романина // *Українська мова у XXI столітті: традиції і новаторство: тези доп. II Всеукр. лінгвістичного форуму молодих учених*, (Київ, 24–26 квітня 2012 р.). Київ: ІУМ НАНУ, 2012. – С. 78–81.
7. Український діалектний фонофонд / Упоряд. П. Ю. Гриценко, О. А. Малахівська, М. В. Поїстогова. Київ, 2004. – 168 с.

REFERENCES

1. Verbych, N. (2020). Metodolohiia eksperymentalno-fonetychnoho doslidzhennia dialektnoho movlennia // *Gwary Dziś* [Methodology of experimental-phonetic research of dialect speech // *Gwary Dziś*]. *Gwary Dziś*. vol. 12. pp. 281–288.

2. Gontar, I. A. (2011). Zvuchashchiiy tekst kak ob"yekt metodiki v aspekte RKI // Russkiy yazyk za rubezhom [Sounding text as an object of methodology in the aspect of RKI // Russian language abroad]. № 2. pp. 25–31.
3. Zvukovoy korpus (2013) kak material dlya analiza russkoy rechi. Kollektivnaya monografiya. Chast' 1. Chteniye. Pereskaz. Opisaniye [Sound body as a material for the analysis of Russian speech. Collective monograph. Part 1. Reading. Retelling. Description] / Otv. red. N. V. Bogdanova-Beglaryan. Sant-Peterburg: Filol. f-t SPbGU, 2013. 532 s.
4. Ishchenko, O. S. (2015). Fonotekst yak dzherelo suchasnykh linhvistychnykh doslidzhen (pro perspektyvu vykorystannia «Ukrainskoho dialektnoho fonofondu»). Dialekty v synkhronii ta diakhronii: tekst yak dzherelo linhvistychnykh studii [Phonotext as a source of modern linguistic research (on the prospects of using the "Ukrainian dialect phonofond") // Dialects in synchrony and diachrony: text as a source of linguistic studies]. Vidp. Red. P. Yu. Hrytsenko. Kyiv: Instytut ukrainskoi movy NAN Ukrainy, 2015. pp. 141-149.
5. Kasatkyna, R. F. (2000). Russkiye dyalektnyye zvuchashcheye khrestomatyy kak lnhvysticheskyi ystochnyk // Proceedings of International Congress of Dialectologists and Geolinguists [Kasatkina R. F. Russkiye dialektnyye zvuchashchiye khrestomatii kak lingvisticheskiy istochnik // Proceedings of International Congress of Dialectologists and Geolinguists.]. Vol. 1. Lublin.
6. Romanyna, I. R. (2012). Osoblyvosti vyjavu katehorii dialektnoho tekstu (naddnistrianski teksty pro chuda). Ukrainska mova u KhKhl stolitti: tradytsii i novatorstvo: tezy dop. II Vseukr. linhvistychnoho forumu molodykh uchenykh, (Kyiv, 24–26 kvitnia 2012 r.) [Features of the manifestation of categories of dialect text (Transnistrian texts about miracles). Ukrainian language in the XXI century: traditions and innovation: thesis add. II All-Ukrainian Linguistic Forum of Young Scientists, (Kyiv, April 24–26, 2012)]. Kyiv: IUM NANU. pp. 78–81.
7. Ukrainskyi dialektnyi fonofond [Ukrainian dialect phonofond] / Uporiad. P. Yu. Hrytsenko, O. A. Malakhivska, M. V. Poistohova. Kyiv, 2004. 168 p.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Тетяна Громко – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української мови Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.

Наукові інтереси: дослідження говірок Центральної України.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

Tetiana Hromko –Candidate of Philological Sciences, Associate Professor of the Department of Ukrainian Language at the Volodymyr-Vynnychenko-State-Pedagogical University.

Scientific interests: studying Central Ukraine subdialects.

УДК 811.111

DOI: 10.36550/2522-4077-2021-1-193-371-376

АНГЛОМОВНИЙ БАЗИС МОВИ ПРОГРАМУВАННЯ PYTHON

Наталія ЛАЗЕБНА (Запоріжжя, Україна)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5886-693X>,

Scopus ID: 278641

natalialazebnaya@gmail.com

ЛАЗЕБНА Наталія. АНГЛОМОВНИЙ БАЗИС МОВИ ПРОГРАМУВАННЯ PYTHON. Динамічний характер мови програмування Python, поповнення та накопичення певного лінгвосеміотичного базису свідчить про схожість цієї мови із англійською мовою, яка є інтернаціональною, і опосередковує комунікацію людини у світі реальному та віртуальному. У цьому дослідженні англійська мова позиціонується як лінгвальний базис досліджуваної мови, яка широко використовується у промисловості, наукових дослідженнях, обробці природної мови, пошуку текстової інформації тощо. Розглянуто англійську мову, її лексичні особливості, текстову репрезентацію та взаємодію із логіко-формальною основою у контексті мови програмування Python.

Ключові слова: лінгвосеміотика, мова програмування Python, лексика, текстові категорії.

LAZEBNA Nataliia. ENGLISH-LANGUAGE BASIS OF PYTHON PROGRAMMING LANGUAGE. The dynamic nature of the Python programming language, the accumulation of a certain linguosemiotic basis indicates the similarity of this language with the English language, which is the international one and mediates human communication in both real and virtual worlds. In this study, the English language is positioned as the linguistic basis of Python language of programming, which is widely used in industry, research, natural language processing, textual information retrieval, textual data processing, texts corpora, and more. English language, its lexical features, text representation and interaction with logical and functional basis in the context of Python programming language are considered further in this research. Thus, the unity of verbal units and symbols in the modern English-language digital discourse indicates both